

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

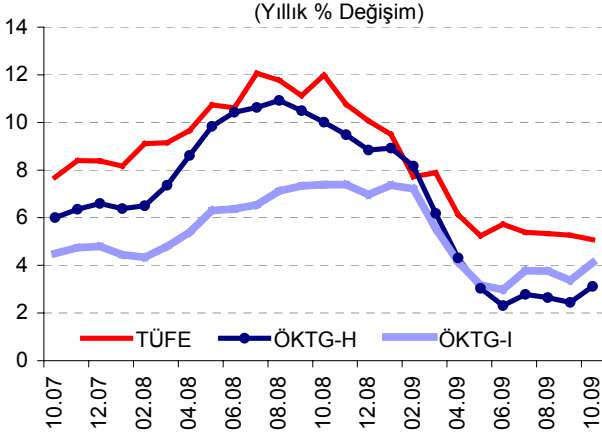
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Kasım 2009

ÖZET...

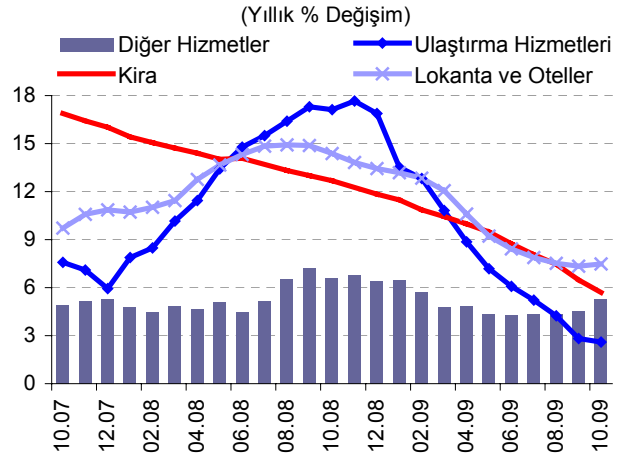
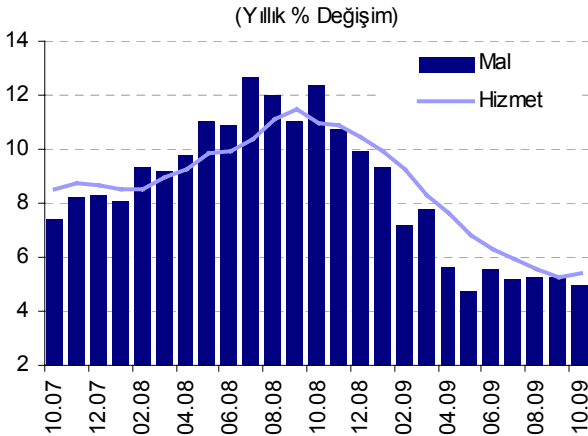
Ekim ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 2,41 oranında artmıştır. Bu gelişmede dayanıklı tüketim mallarındaki vergi indirimlerinin sona ermesi ve elektrik tarifelerindeki artışın yanı sıra giyim ve gıda fiyatlarındaki mevsimsel yükselişler etkili olmuştur. Bütün bu gelişmelere rağmen, enflasyonun ana eğiliminin düşük seviyelerde seyretmesi ve geçtiğimiz yılın aynı ayındaki yüksek baz nedeniyle yıllık enflasyon yüzde 5,08'e gerilemiştir. Önümüzdeki aylarda baz etkisinin tersine dönmesi nedeniyle yıllık enflasyonda sınırlı artışlar görülebileceği düşünülse de temel enflasyon göstergelerinin düşük seyrini koruyacağı tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Ekim ayında tüketici fiyatları yüzde 2,41 oranında yükselmiş, yıllık enflasyon 0,19 puan gerileyerek yüzde 5,08 olmuştur. Enerji, işlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı 0,68 puan artarak yüzde 3,12 olarak gerçekleşmiştir. ÖKTG-H endeksinden işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı da 0,74 puan artarak yüzde 4,11'e yükselmiştir. Önceki raporlarda belirtildiği gibi, bu gelişmede vergi indirimlerinin sona ermesi etkili olmuştur.

Ekim ayında mal ve hizmet gruplarında fiyatlar sırasıyla yüzde 3 ve yüzde 0,76 oranında artmıştır. Böylelikle, yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 4,96'ya gerilerken, hizmet grubunda yüzde 5,42'ye yükselmiştir.

Hizmet fiyatları yıllık enflasyonunda son bir yıldır süregelen azalış eğilimi Ekim ayında duraklamıştır. Bu gelişmede, et fiyatlarında son dönemde gözlenen yüksek oranlı artışların yemek hizmetleri fiyatlarına önemli ölçüde yansımalarının temel etken olduğu düşünülmektedir. Diğer hizmetler grubunda ise yıllık enflasyon cep telefonu görüşme ücretlerinde kaydedilen artışların etkisiyle yükselmiştir. Öte yandan, kira ve ulaştırma hizmetleri yıllık enflasyonları azalış eğilimini korumuştur.

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

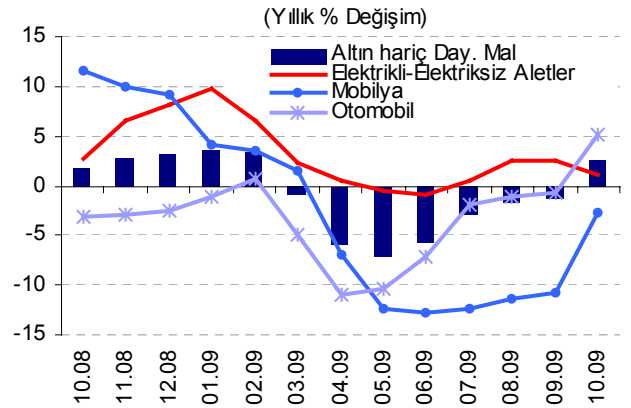
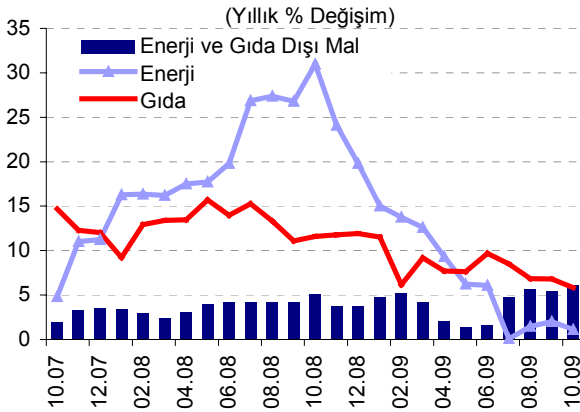

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Kasım 2009

Enerji fiyatları Ekim ayında yüzde 2,50 oranında artmıştır. Grup fiyatlarında gözlenen söz konusu artışın 2,30 puanlık kısmı konutlarda uygulanan elektrik tarifelerinde yapılan artıştan kaynaklanmıştır. Akaryakıt fiyatları ise bu dönemde yüzde 0,73 oranında artmıştır. Sonuç olarak, enerji fiyatları yıllık enflasyonu yüzde 1,1'e gerilemiştir.

Enerji ve gıda dışı mal grubu fiyatları yıllık artış oranı yüzde 6,16'ya yükselmiştir. Bu gelişmede, vergi indirimlerinin sona ermesiyle dayanıklı tüketim malı fiyatlarındaki artış etkili olurken, giyim ve ayakkabı grubunda fiyatlar bir yıl önceki düzeyinde seyretmeye devam etmiştir. Altın fiyatları ise uluslararası gelişmeler paralelinde yüzde 2,96 oranında artış kaydetmiştir.

Dayanıklı mal (altın hariç) grubu fiyatları, Özel Tüketim Vergisi ve Katma Değer Vergisi oranlarında yapılan geçici indirimlerin sona ermesiyle Ekim ayında yüzde 4,24 oranında yükselmiştir. Bu dönemde vergi ayarlamaları fiyatlara yaklaşık yüzde 60 oranında yansıtılmıştır. Otomobil fiyatları yüzde 5,23 oranında artarken, vergi oranlarındaki değişimlerin fiyatlara büyük ölçüde yansıdığı mobilya grubunda fiyatlar yüzde 9,12 oranında yükselmiştir.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Ekim 2009	Ekim 2008	Ekim 2009	Ekim 2008
TÜFE	2,41	2,60	5,08	11,99
1. Mallar	3,00	3,30	4,96	12,36
Enerji	2,50	3,42	1,10	30,98
İşlenmemiş Gıda	5,87	9,17	13,18	3,24
İşlenmiş Gıda	0,50	0,06	0,01	19,32
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	3,29	2,67	6,16	5,17
Dayanıklı Mallar	4,12	1,75	4,42	4,21
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	4,24	0,30	2,50	1,70
Yarı Dayanıklı Mallar	3,62	4,26	2,03	18,22
Dayaniksız Mallar	2,24	3,03	7,36	10,55
2. Hizmetler	0,76	0,60	5,42	10,97
Kira	0,47	1,21	5,70	12,69
Lokanta ve Oteller	1,24	1,11	7,48	14,38
Ulaştırma Hizmetleri	0,59	0,81	2,60	17,13
Diğer Hizmetler	0,72	0,01	5,31	6,58

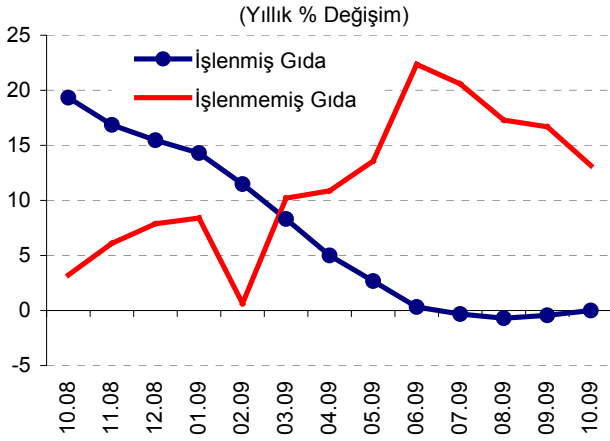
Kaynak: TÜİK, TCMB.

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

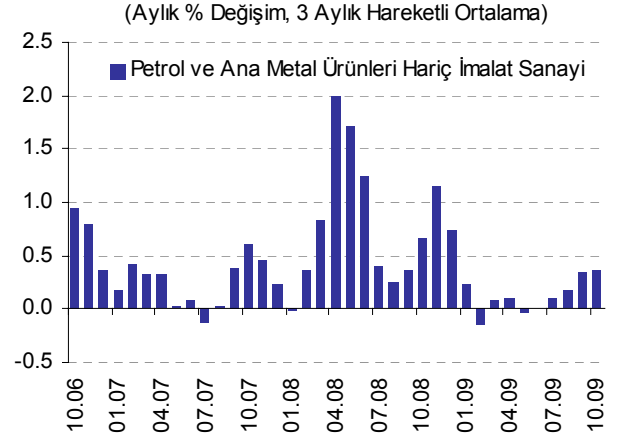
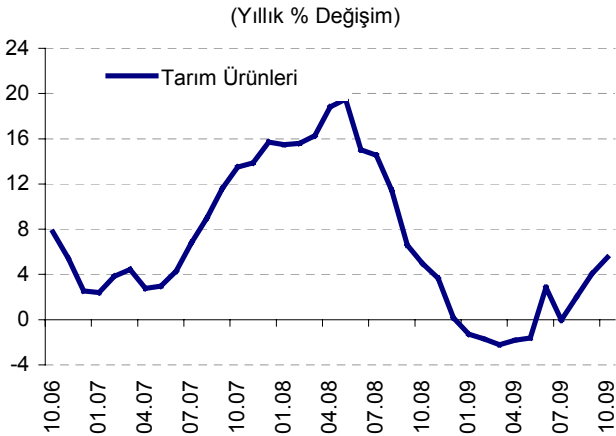
4 Kasım 2009

İşlenmemiş gıda fiyatları Ekim ayında yüzde 5,87 oranında artmıştır. Bu gelişmede, meyve ve sebze fiyatlarındaki mevsimsel artışlara ek olarak, et fiyatlarındaki gözlenen yükseliş eğiliminin sürmesi etkili olmuştur. Son dört ayda et fiyatlarının yüzde 18,6 oranında artmasına rağmen, sebze ve meyve fiyatlarındaki düzeltme nedeniyle işlenmemiş gıda grubu yıllık enflasyonu 9,2 puan gerileyerek yüzde 13,18'e gerilemiştir. İşlenmiş gıda fiyatları Ekim ayında yüzde 0,50 oranında artarken, grup fiyatları bir yıl önceki düzeyinde seyretmiştir.

...ÜFE...

Ekim ayında üretici fiyatları yüzde 0,28 oranında artmış, yıllık enflasyon ise yüzde 0,19'a gerilemiştir. Tarım grubunda yıllık enflasyon yükselişini sürdürerek yüzde 5,52 olmuştur. İmalat sanayi fiyatları Ekim ayında sınırlı bir oranda (yüzde 0,16) artarken, bir önceki yıl seviyelerinin altında seyretmiştir. Petrol hariç imalat sanayi yıllık enflasyonu ise yüzde 0,62'ye gerilemiştir.

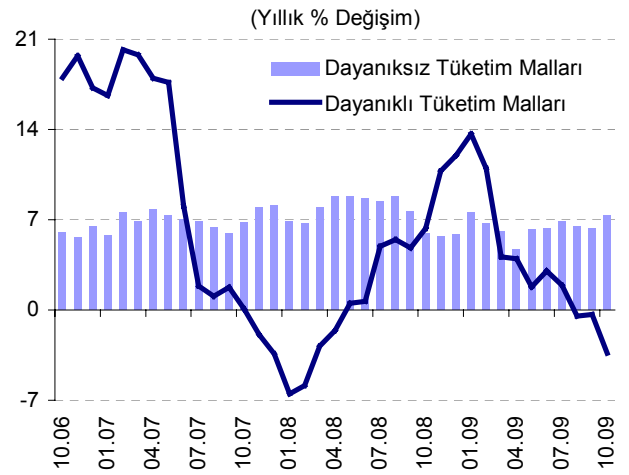
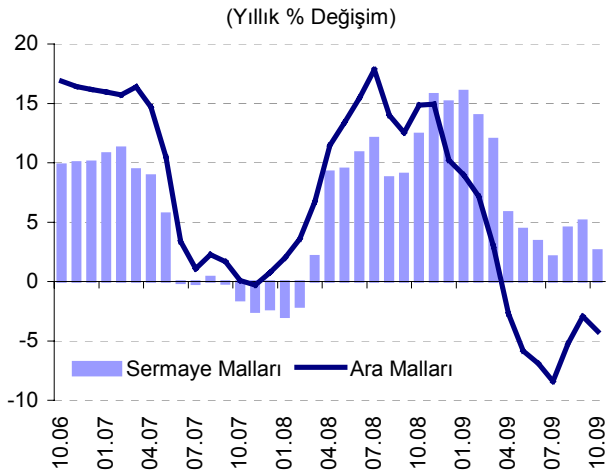
Ara malları yıllık enflasyonu, Ekim ayında, ana metal ile kimyasal maddeler imalatı fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle yüzde -4,19 seviyesine gerilemiştir. Sermaye malları fiyatlarında ise belirgin bir değişim gözlenmezken, grup yıllık enflasyonu yüzde 2,61'e gerilemiştir. Diğer taraftan, dayanıklı tüketim malları yıllık enflasyonu mobilya imalatı fiyatlarındaki azalış sonucunda yüzde -3,35 olurken, dayanıksız tüketim malları yıllık enflasyonu yüzde 7,32'ye yükselmiştir. Özetle, üretici fiyatlarındaki ılımlı seyir tüketici fiyatları üzerinde belirgin bir maliyet baskısı olmadığına işaret etmektedir.

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Kasım 2009

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Ekm.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Mar.09	Nis.09	May.09	Haz.09	Tem.09	Ağu.09	Eyl.09	Ekm.09	Yıllık
Ara Malları	0,89	-0,57	-3,60	0,04	-0,02	0,21	-0,89	-1,24	0,54	-0,23	0,81	1,16	-0,41	-4,19
Sermaye Malları	2,48	2,33	0,20	1,23	-0,57	1,04	0,83	-1,75	-0,66	-0,42	-0,24	0,61	0,03	2,61
Dayanıklı Tüketim Malları	1,43	2,94	-0,80	-0,56	-1,47	-3,60	0,60	0,45	0,90	1,03	-0,85	-0,26	-1,63	-3,35
Dayanıksız Tüketim Malları	0,28	0,61	0,31	0,40	0,81	0,29	0,75	1,19	0,06	0,40	0,13	0,91	1,23	7,32
Enerji	-0,03	-1,06	-12,18	-0,01	6,32	1,23	0,34	-3,31	3,51	-1,36	1,54	-0,54	-0,12	-6,57

Kaynak: TÜİK, TCMB.

...TABLOLAR

Ekim Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	2,41	5,08	2,60	11,99
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,03	2,96	5,82	3,91	11,60
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,58	0,14	20,95	0,01	6,88
Giyim ve Ayakkabı	7,22	8,39	0,32	8,46	2,83
Konut	18,63	2,12	2,67	3,79	27,08
Ev Eşyası	7,53	2,51	0,33	0,39	8,92
Sağlık	2,50	0,06	2,61	0,04	0,91
Ulaştırma	12,64	2,11	2,74	-0,59	9,02
Haberleşme	4,60	1,21	3,06	-0,04	6,50
Eğlence ve Kültür	2,54	0,85	12,32	1,32	3,71
Eğitim	2,47	0,17	5,52	-0,22	7,00
Lokanta ve Oteller	5,47	1,24	7,48	1,11	14,38
Çeşitli Mal ve Hizmetler	3,79	0,93	12,86	3,93	11,36

Kaynak: TÜİK

Ekim Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	0,28	0,19	0,57	13,29
Tarım	17,76	1,13	5,52	-0,26	4,95
Sanayi	82,24	0,10	-0,97	0,76	15,36
Madencilik	2,20	-1,44	3,71	1,21	25,03
İmalat	73,75	0,16	-0,73	-0,05	12,50
Elektrik, Gaz ve Su	6,29	-0,24	-7,96	9,72	51,84

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.